

RAAHE

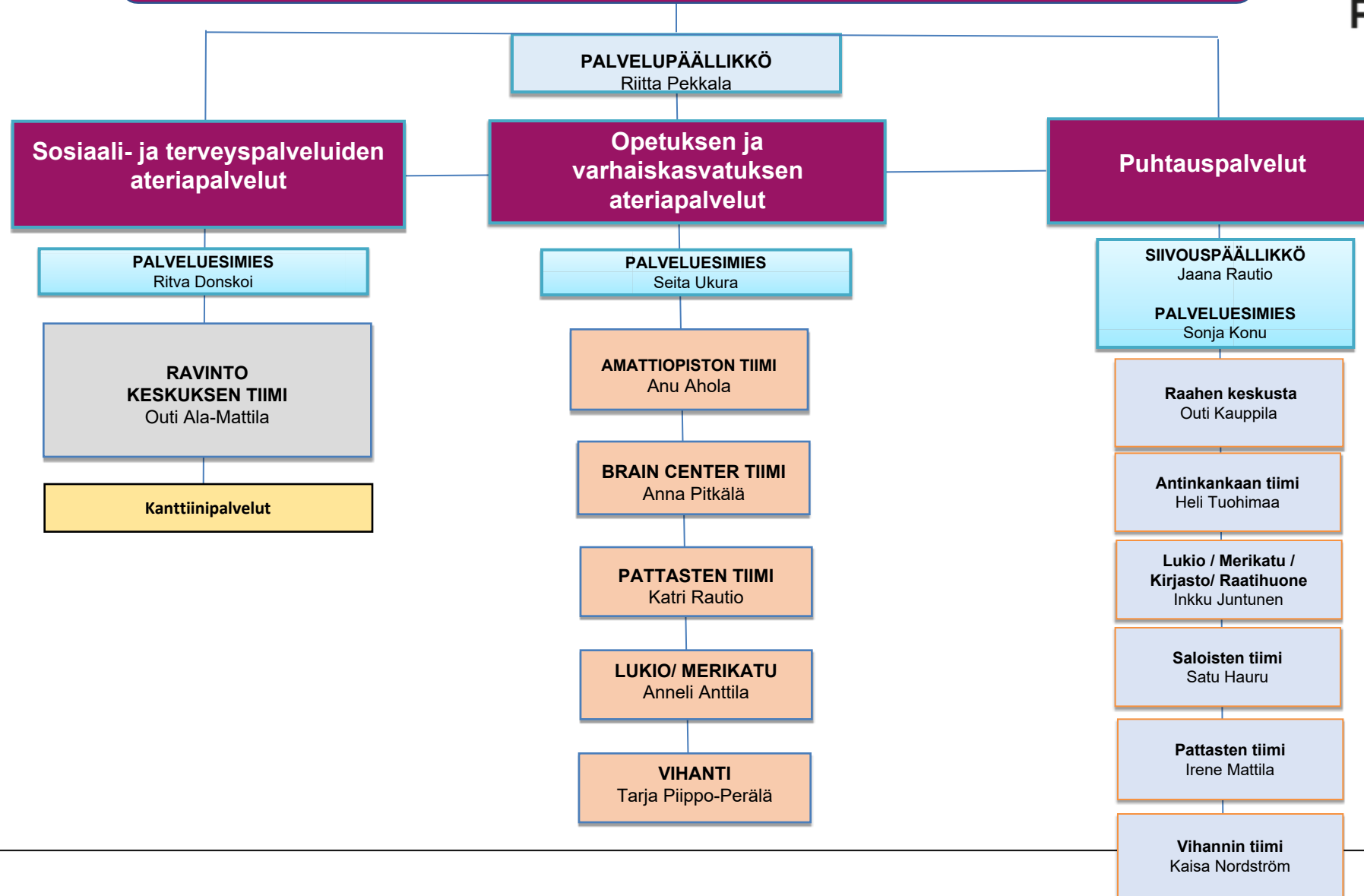

Ateria- puhtauspalvelut

In-house yhtiöt. Kaupunginhallitus 16.5.2022

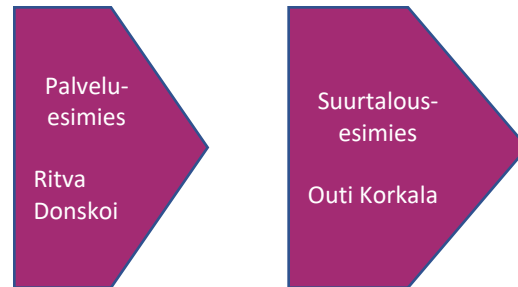
Raahen kaupunki

Ateria- ja puhtauspalvelut

Sosiaali- ja terveystalouden ateriat / Ravintokeskuksen tiimi 2022

Kustannukset n. 2 060 719 € / vuosi
Henkilöstö 25 htv
Lounaita n. 700 / normiarkipäivä + muu toiminta
vuoden jokaisena päivänä

Terveystalouden ja sairaushoidon
Osasto 3
Osasto 5
Osasto 6
Dialyysi
Ikäntyneiden palvelut
Palvelukeskus Kotiranta
Palvelukeskus Salonkartano
Palveluasuminen Feenix
Päivätoimintakeskus Kreivinaika
Kotiateriapalvelu
Sosiaali- ja vammaispalvelut
Antinkankaan palvelukoti
Palveluasuminen Kompassi
Päivätoimintakeskus Kuutti
Mielenterveys ja päihdepalvelut
Psykiatrisen osasto
Kuntoutusyksikkö Kotirappu
Kotiateriapalvelu
Vierastarjoilut
Kanttiinipalvelut
Henkilöstöruokailu
Iisakki
Kotiranta
Salonkartano
Kreivinaika

Henkilöstö nimikkeittäin	
palveluesimies	1
suurtalousoesimies	1
palveluvastaava	2
kokki	5
kanttiininhoitaja	1
ravitsemistyöntekijä	15
	25

Ateriapalvelutiimit / koulut, päiväkodit 2022

Kustannukset 2 702 775 € / vuosi
 Henkilöstö 41,5 htv
 Peruskoululounaita 3300
 Päiväkotilounaita 1000
 Toisen asteen opiskelijat 700

Palvelu-
esimies

Seita
Tikkanen

Ammattiopiston tiimi
Ahola Anu

- Ammattiopisto
- Lybecker
- Antinkankaan koulu
- Antinkankaan päiväkoti
- Ollinsaaren koulu
- Ollinsaaren päiväkoti
- Kummatin päiväkoti
- Lybeckerinpuiston päiväkoti
- Uhtuanpuiston lastentalo
- Saloisten koulu
- Saloisten päiväkoti

Pattasten tiimi
Rautio Katri

- Pattasten koulu
- Olkijoen koulu
- Jokelan koulu
- Harakkamäen koulu
- Pattasten päiväkoti
- Satulehdon päiväkoti
- Pietarinpolun päiväkoti
- Kesälän päiväkotiryhmä
- Muksula

Brain Centerin tiimi

- Kummatin koulu
- Keskuskoulu
- Haapajoen koulu
- Honganpalo koulu
- Tikkalan koulu
- Vekkulan päiväkotiryhmä
- Kampustoiminta

Lukion tiimi
Anttila Anneli

- Lukio
- Merikadun koulu

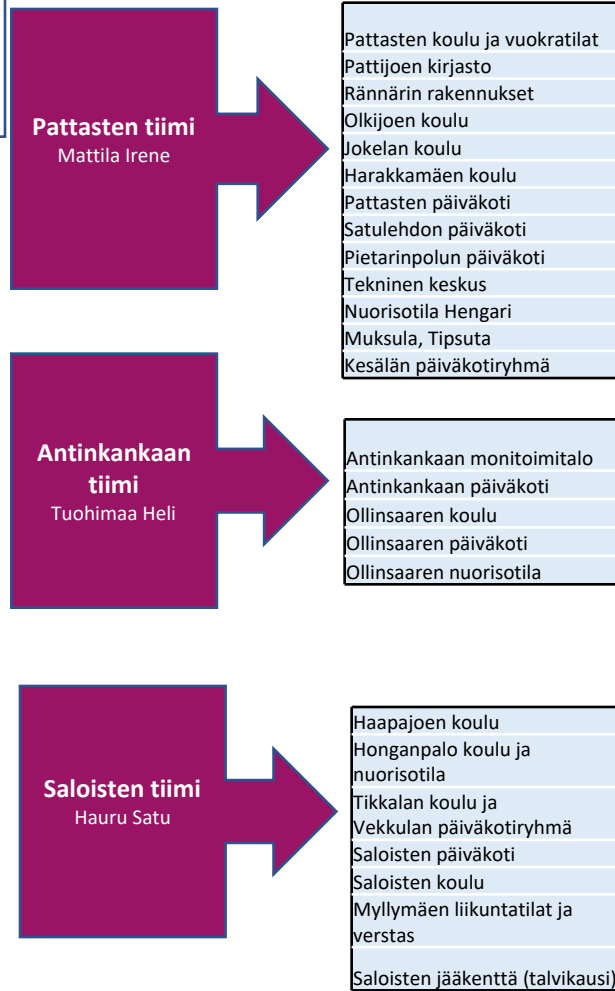
Vihannin tiimi
Piippo-Perälä
Tarja

- Vihannin yhtenäiskoulu
- Vihannin päiväkoti

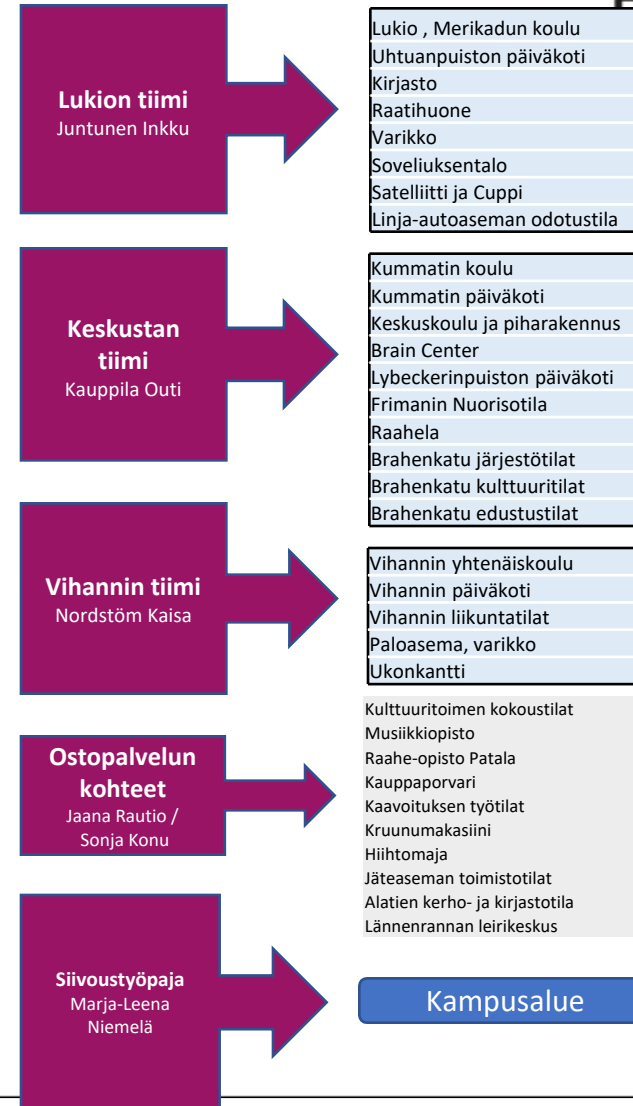
Henkilöstö nimikkeittäin	
palveluesimies	1
suurtalousesimies	5
kokki	4
ravitsemistyöntekijä	31,5
	41,5

Puhtauspalvelut 2022

Kustannukset 2 146 567 € / vuosi
Henkilöstö 49,5 htv
Siivottavia neliöitä n. 90 000

Henkilöstö nimikkeittäin	
siivospäällikkö	0,5
palveluesimies	1
palveluohjaaja	7
laitoshuoltaja	41
	49,5

LUONNOSTAAN YLPEÄ www.raahe.fi

Raahen kaupungin ateria- ja puhtauspalvelut

Tuottaa:

Raahen kaupunki: ateriapalvelut ja puhtauspalvelut

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä: ateriapalvelut

Raahen seudun koulutuskuntayhtymä: ateriapalvelut

Raahen kaupungin ja Raahen seudun koulutuskuntayhtymän ateriat tuotetaan Ammattiopiston, Brain Centerin, Pattasten, Lukion ja Vihannin keittiöillä.

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän ateriat tuotetaan Raahen sairaalan ravintokeskuksessa.

Hyvinvointialueelle 1.1.2023 tuotettavat ateriapalvelut selkeästi irrotettavissa Raahen kaupungin ateriapalveluista.

Ensimmäisessä tukipalveluselvityksessä todettiin, että ateria- ja puhtauspalvelua ei tule erottaa toisistaan, vaan ne tulee synergiaetujen vuoksi tuottaa organisatorisesti yhdessä.

Ateria- ja puhtauspalveluiden taloustietoja 2021-2022

Tilinpäätös 2021	Soten ateriapalvelut	Vaka ja opetus ateriapalvelut	Puhtauspalvelut	Yhteensä
Menot	2 122 046 €	2 692 140 €	2 206 633 €	7 020 819 €
% osuus	30,23 %	38,34 %	31,43 %	100 %
Henkilöstömäärä htv	26	41,5	47,2	115,2
% osuus	22 %	37 %	42 %	100 %
Talousarvio 2022	Soten ateriapalvelut	Vk ja op ateriapalvelut	Puhtaus- palvelut	Yhteensä
Menot	2 060 719 €	2 702 775 €	2 146 567 €	6 910 061 €
% osuus	30 %	39 %	31 %	100 %
Henkilöstömäärä htv	23	41,5	49,75	114,25
% osuus	20 %	36 %	44 %	100 %

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä tuottaa itse omat puhtauspalvelut. Ei mukana näissä luvuissa

Mistä näkökulmista in-house asiaa katsotaan

- Kaupungin etu
- Toimintojen järjestäminen
- Hyvinvointialueen etu
- Talous

Varmaksi tiedetyt asiat

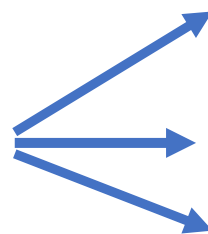
- Nykyisellään ei voi jatkaa. >50% työajasta sotelle tekevät ihmiset siirtyvät alueen työntekijöiksi
  - Ravintokeskuksen henkilökunta siirtyy alueelle joka tapauksessa
  - Sairaalan puhtauspalvelut ja ateriapalvelut ovat samalla työnantajalla 1.1.2023
- Kaupunki saa itse päättää mitä toimintoja siirtää in-house yhtiöön
  - 2 vaihtoehtoa:
    - Kaikki toiminnot siirtyvät yhtiöön
    - Kaikki toiminnot pidetään itsellä
- Valtuustotason päätökset tarvitaan toukokuussa -22
- Yhtiöt aloittavat -22 aikana. Toiminnot pitää pystyä toteuttamaan 1.1.-23 alkaen
- YT-neuvottelut henkilöstöjärjestöjen kanssa päättyivät 11.5.2022

Varmaksi tiedetyt asiat

Täysin nykyisellä tavalla ei jatketa. Joku muutos tulee joka tapauksessa

Nykyinen ateria- ja puhtauspalvelu

- 115 htv
- 6,9 M€

Jatkaa nykyisellään
Ravintokeskuksen ...
Siirtyy kokonaisuudessaan in-house yhtiöön

Kokonaisuutta ei kannata pilkkoa ja rakentaa kahta rinnakkaista järjestelmää

Nykyiset ostopalvelusopimukset voidaan siirtää sellaisenaan perustettavaan yhtiöön

Varmaksi tiedetyt asiat

- Kunnat ovat erilaisissa tilanteissa. Raahessa sote-ateriat on helppo erottaa omaksi toiminnaksi, muissa kunnissa samasta keittiöstä voidaan toimittaa sote-palveluihin ja kouluihin
- Raahe tuottaa kaupungin aterioista 70% kouluille ja 30% päiväkodeille
- Muut kunnat haluavat Raahen mukaan yhtiöön
- Suunniteltu yhtiön toiminta-alue: Rannikko ja lakeus, ”Tyrnävältä Kalajoelle”
- Yhtiöön on mahdollista liittyä myös myöhemmin
- Yhtiöön liittymiseen kuuluvat järjestelyt on selvitetty (erillinen liite)

Varmaksi tiedetyt asiat

- Yhtiöt tulisivat toimimaan vuokratiloissa, eivät itse omista keittiöitä
  - Keittiöiden laitteet ja koneet pysyvät nykyisen omistajan omistuksessa
- Raahe on toimittanut ± kaikki tiedot
- Raahessa tuotantokeittiöt ovat vanhoja, tarvitaan iso investointi lähitulevaisuudessa
  - Voimakkaasti riippuvainen palveluverkon laajuudesta ja siihen liittyvistä ratkaisuista
  - Kytkös koulutuskuntayhtymä Braheen on vahva, tätä linkkiä ei saa särkeä
  - Brahe seuraa Raahen kaupungin päätöstä. Molemmat joko liittyvät in-house yhtiöön, tai kumpikaan ei liity

Epävarmat asiat, joihin ei voida itse vaikuttaa

- Arvonlisäverotuksen palautusoikeus. Vaikuttaa suoraan koulujen, päiväkotien,... hankintoihin
  - Menetetään oikeus koulujen ja esikoulujen ostojen (ja kaiken muunkin arvonlisäverottoman toiminnan) osalta arvonlisäveron palautukseen. (Tämä ns. kuntapalautusjärjestelmä on arvonlisäverodirektiivin soveltamisalan ulkopuolinen rahoitusjärjestely valtion ja kunnan välillä)
  - Arvio vaikutuksista Raahen kaupungin menoihin: -140k€/a
  - Arvio vaikutuksista koko hyvinvointialueelle (-Oulu ja -Raahe): -2.3 M€/a
  - Voidaan kiertää, jos kaupungille jää yksi ”ostaja”. Kaupunki hankkii (=lahjoittaa) tarvikkeet yhtiön käyttöön
  - Edullisinta on pitää toiminta nykyisellään omana toimintana (koulut ja päiväkodit)
  - HVA hakee verotuksen ennakkopäätöstä arvonlisäveron kohteluun

Epävarmat asiat, joihin ei voida itse vaikuttaa

- Mitä yhtiöittäminen tarkoittaa palvelutasoon? Yrittääkö yhtiö harmonisoida toimintojaan? Joillakin palvelutaso voi nousta, toisilla laskea
- Palvelusisällön ohjaaminen paikallisesti? Mistä asiakas saa tarvitsemansa palvelun?
- Päätösvalta yhtiöillä, ei kunnilla. Kunnat omistavat yhtiöt, mutta riittääkö omistajaohjaus ja tuleeko kaikkien omistajien ääni kuulluksi tasapuolisesti
  - Hallituksen puheenjohtaja: Hyvinvointialue
  - Hallituksen varapj: 2. suurin omista (meidän alueella Raahe)
  - Toimitusjohtaja vapaalla haulla

Epävarmat asiat, joihin ei voida itse vaikuttaa

- Yhtiön liiketoimintasuunnitelma puuttuu. Tilanne on erilainen, kuin esim. case Monetra tai ICT-palvelut. Ei ole valmista toimivaa yhtiötä, johon liittyä. Kaikki luodaan nollista
- Aikataulu on todella kireä. Ehditäänpö valmistautua kunnolla?
- Yhteinen in-house -yhtiö: Miten palveluhinnat lasketaan toteutumaperusteisesti, niin ettei isommat toimijat (piilo)tue pienempiä toimijoita?

Epävarmat asiat, joihin voidaan vaikuttaa

- YT-neuvotteluiden käynnistäminen siirtyvälle henkilöstölle 2.5 KH:n päätöksellä
- Apu-palveluille vyörytettävät yleiskustannukset jakaantuvat tulevaisuudessa muille. Vaikutusten arviointi vaikeaa
- Nyt ostopalveluna siivottavat tilat. Ostaako jatkossa yhtiö vai kaupunki
- Joka tapauksessa kaupungilla pitää olla jatkossakin vähintään yksi laskujen hyväksyjä
- Vuokra. Tällä hetkellä ateriapalvelu ei ole maksanut vuokraa kouluille. Opetustoimi on maksanut vuokran koko koulukiinteistöstä
  - Jatkossa yhtiöltä joudutaan perimään vuokraa, joka kattaa myös esim. laitteiston huollot

Yhtiöittämisen edut ja haitat

Plussat

- + Yhtiö voi keskittyä ydintoimintaan
- + Seutukunnallinen yhteistyö, solidaarisuus muita kuntia kohtaan
- + Ristiintekemiskyky säilyy
- + Sijaisten saaminen helpottuu
- + Pitkällä aikavälillä tavoitteena kokonaiskustannusten laskeminen
- + Kehittämisesurssia paremmin kuin yksittäisillä kunnilla

Miinukset

- Päätösvalta ei omissa käsissä
- Mahdollinen kustannusten nousu (alv.)
- Kireä aikataulu

In house-yhtiöittämissen SWOT

Vahvuudet

- Vahvuutena asiakkaiden, henkilöstön ja toimintaympäristön tuntemus.
- Omistajaorganisaatioiden mahdollisuus keskittyä omaan ydintoimintaansa.
- Pystytään rakentamaan palvelujen läpinäkyvämpi kustannusrakenne.
- Isomman toimijan kustannushyödyt.
- Työnantajana pystyy tarjoamaan monipuolisia työtehtäviä erilaisissa palvelutarpeissa.

Heikkoudet

- Toiminnallisuuteen liittyvää tietoa ei tässä vaiheessa saatavilla.
- Tietoa yhtiön strategiasta sekä liiketoimintasuunnitelmasta ei ole saatavilla.
- Oppilasruokailun alv:sta muodostuu ylimääräistä kustannusta, jota voidaan minimoida erityistoimin, mutta ei välttämättä kokonaan poistaa.

In-house-yhtiöittämissen SWOT

Mahdollisuudet

- Paremmat mahdollisuudet ja resurssit toimintojen kehittämiseen ja pitkällä aikavälillä palvelujen yhtenäistämiseen.
- Organisaationa mahdollisuus keskittyä omaan ydintoimintaansa.
- Investointitarpeiden mahdollinen vähentyminen toiminnallisesti laajemman keskittymisen kautta.
- Ketterämmät päätöksentekoprosessit.

Uhat

- Kireä aikataulu toiminnan aloittamiseen.
- Päätösvalta ei suoraan omistajan käsissä.
- Luotettavan tiedon puute ennen toiminnan käynnistämistä.
- Palkkojen harmonisoinnin mahdolliset kustannusvaikutukset.
- Yhtiö ei työnantajana houkuta työntekijöitä pysyviin työsuhteisiin.
- Pystytäänkö säilyttämään kunnissa totutut, tutut palvelutasot.
- Yhtiöittäminen lisää kasvavan byrokratian kautta kustannuksia.

Taloudelliset vaikutukset

Yhteenveto - Lakeus ja Rannikko (luvut t€)											
Osakas	Omistusosuus	Kulupohja	Omaisuus	Lomap.velat	Sijoitustarve rahana	Kunnan sijoitus rahana	Hva:n sijoitus rahana	Oma pääoma	Hva:n osuus	Kunnan osuus	Ennakkolaskutus
Raahe	21,8 %	4 805	476	572	299	236	63	203	63	140	213
Kalajoki	11,2 %	2 474	274	363	220	161	59	131	59	72	110
Liminka	10,9 %	2 393	189	226	121	106	14	84	14	70	106
Muhos	8,0 %	1 756	143	168	99	77	22	73	22	51	78
Tyrnävä	6,9 %	1 512	131	148	65	61	4	48	4	44	67
Siikajoki	4,6 %	1 019	83	143	104	90	14	44	14	30	45
Pyhäjoki	3,1 %	691	74	92	51	39	13	33	13	20	31
Merijärvi	1,4 %	311	42	33	8	0	7	16	7	9	14
Hailuoto	0,9 %	201	33	35	13	8	5	11	5	6	9
Hyvinvointialue	31,2 %	6 876									305
Yhteensä	100,0 %	22 037	1 444	1 779	979	778	201	644	201	443	979

- Yllämainitut luvut perustuvat oletukseen, että kaikki em. Kunnat lähtevät mukaan yhtiöön. Omistuspuhjan muuttuessa, myös maksuosuudet muuttuvat
- Raahe olisi muodostettavan yhtiön 2. suurin omistaja
- Raahe siirtäisi yhtiöön omaisuutta 476k€ arvosta
- Raahe joutuisi sijoittamaan yhtiön alku-pääomaan 236 k€, sekä maksamaan ennakkolaskutusta 213 k€
  - Sijoitettu pääoma saadaan takaisin ja ennakkolaskutus on maksua käytettävistä palveluista

Arvio vaikutuksista

	Jatkaminen omana toimintana	Liittyminen in-house yhtiöön	Huomiot
Vaikutusmahdollisuudet kouluruokaan			Tehdään itse, päätetään itse
Vaikutusmahdollisuudet soteruokaan			Hyvinvointialueen toimintaa
Toiminnan kehitysmahdollisuudet			Molemmissa hyvät mahdollisuudet
Vaikutusmahdollisuudet palvelutasoon			Yhtiössä voidaan vaikuttaa vain välillisesti
Vuokratuotot / -menot			Yhtiö perii vuokramaksut aterioiden hinnoissa
Henkilökunnan ristiinkäyttö			Hyvät mahdollisuudet molemmissa vaihtoehdoissa
Vaikutukset henkilökunnan työsuhteiden ehtoihin			Avain-TES ja KVTES ovat ~samansisältöisiä. Ei vaikutusta lyhyellä aikavälillä
Henkilökunnan saatavuuden varmistaminen			Pelkona on, että yhtiössä henkilökunnan saatavuus heikkenee. Aikaisemmat kokemukset
Yhteistyö muiden kuntien kanssa			Yhtiön hallinto "pakottaa" tekemään yhteistyötä. Solidaarisuus muita kuntia kohtaan
Kustannusvaikutukset lyhyellä aikavälillä			Suhteessa eri vaihtoehtoihin: Ei vaikutusta
Kustannusvaikutukset pitkällä aikavälillä			Pelkona, että yhtiö siirtyy tulevaisuudessa MARA:n TES:een. Toimintojen yhtenäistäminen
Synergia hyödyt			Yhtiö ei tuo mitään lisäarvoa, neutraali vaikutus
Tulevat investointimahdollisuudet			Yhtiön ja kuntien investointitarpeet voivat olla erilaiset. Tulevaisuuden keittiöverkko on Raahen oma päätös
Kustannustaso			Aikaisemmat kokemukset yhtiöittämisestä. Kaupungille pitää jäädä joka tapauksessa joku "valvoja"
		= Taso pysyy hyvänä, tai paranee vs. toinen vaihtoehto	
		= Ei vaikutusta, tai vaikutusta ei osata arvioida	
		= Huonompi, kuin toinen vaihtoehto	

Päätösvaihtoehdot

- Päätetään liittyä in-house yhtiöön. Siirretään ateria- ja puhtauspalvelut kokonaisuudessaan yhtiöön. Tai:
- Päätetään hoitaa tulevaisuudessakin perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen ruokapalvelut sekä siivouspalvelut kaupungin omana toimintana. Tai:
- Päätetään liittyä in-house yhtiöön myöhemmin. Esim. sen jälkeen, kun tiedetään oman keittiöverkon tulevaisuus ja investoinnit

Kiitos